

Full diocesà

3 de desembre del 2017

p4 i p5 —La restauració de Sant Boi de Lluçanès

p7 —El simbolisme de la corona d'Advent

Sant Francesc Xavier

Aquest diumenge coincideix amb la memòria de sant Francesc Xavier, de qui, l'any 2006, ja foren celebrats els cinc-cents anys de la naixença. En efecte, Francisco de Jassu y Azpilcueta havia nascut al Castell de Xavier l'any 1506 i acabà els seus dies l'any 1552, esgotat pel seu treball missioner.

Sant Francesc Xavier ha esdevingut el model més emblemàtic del zel missioner, de tal manera que, avui, continua oferint a l'Església una bella i suggeridora harmonització entre la gosadia i la prudència, entre l'acció evangelitzadora i la contemplació del misteri de Déu, que converteixen sant Francesc Xavier en un model molt actual i enormement atractiu per a tots els missioners dels nostres dies que encara treballen per comunicar «el goig de l'Evangelí» en les grans cultures de l'Orient.

Després d'estudiar a la Universitat de París —on conegué sant Ignasi de Loiola—, el jove Francesc Xavier ingressà en la incipient Companyia de Jesús i, ben aviat, fou enviat a evangelitzar territoris de l'Índia (1542) i del Japó (1549). Finalment, quan Francesc Xavier estava a punt de penetrar a la Xina, moria a l'illa de Sacian, davant mateix de les costes xineses.

La canonització d'aquest gran missioner de la Companyia de Jesús, amic i company de sant Ignasi de Loiola, tingué lloc a Roma l'any 1622 en temps del papa Gregori XV.

(Continua a la pàgina 6.)

«Estigueu atents, vetlleu. No sabeu quan vindrà el temps decisiu»

Diumenge I d'Advent / Cicle B

Lectura del llibre d'Isaïes

Vós, Senyor, sou el nostre pare, el vostre nom és, des de sempre, El-nostre-redemptor. Senyor, per què deixeu que ens desviem dels vostres camins, que els nostres cors s'obstinin a no creure en vós? Reconcilieu-vos amb nosaltres per amor dels vostres servents, per amor de les tribus que heu pres per heretat. Oh, si esquinçéssiu el cel i baixéssiu, si davant vostre es fonguessin les muntanyes! Cap orella no ha sentit ni cap ull no ha vist mai un Déu, fora de vós, que salvés els qui esperen en ell. Vós veníeu a trobar els qui feien el bé i es recordaven dels vostres camins. Però ara us heu disgustat amb nosaltres, que hem pecat i ens hem rebel·lat sempre contra vós. Tots som semblants a persones impures, cap de les nostres bones obres no és més que la roba tacada d'impureses. Ens marcim tots nosaltres com la fulla caiguda i les nostres culpes se'ns emporten com el vent. No hi ha ningú que invoqui el vostre nom, que es recolzi en vós en desvetllar-se, perquè ens heu amagat la vostra mirada i ens abandoneu a les nostres culpes. Però enmig de tot, Senyor, sou el nostre pare; nosaltres som l'argila, i vós, el terrisser; tots som obra de les vostres mans.

(63, 16b-17. 19b. 64, 2b-7)

Salm responsorial

Déu de l'univers, renoveu-nos, feu-nos veure la claror de la vostra mirada, i serem salvats.

(Salm 79)

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint

Germans, us desitjo la gràcia i la pau de Déu, el nostre Pare, i de Jesucrist, el Senyor. Sempre beneeix Déu per vosaltres, pensant en la gràcia que us ha donat en Jesucrist. De tot us ha enriquit en ell: de tot do de paraula i de coneixement. El testimoniatge que doneu de Crist s'ha refermat tant entre vosaltres que no us manca cap mena de do, mentre viviu esperant la manifestació de Jesucrist, el nostre Senyor. Ell també us mantindrà ferm fins a la fi, perquè el dia de Jesucrist, el nostre Senyor, sigueu trobats irrepreussibles. Déu és fidel, i és ell qui us ha cridat a viure en comunió amb el seu Fill Jesucrist.

(1, 3-9)

Lectura de l'evangeli segons sant Marc

En aquell temps, deia Jesús als seus deixebles: «Estigueu atents, vetlleu. No sabeu quan vindrà el temps decisiu. L'home que se'n va a terres llunyanes, sortint de casa deixa els seus criats responsables de les tasques que confia a cadascun, i al porter li recomana que vetlli. Igual heu de vetllar vosaltres, perquè no sabeu quan tornarà l'amo de casa; no sabeu si vindrà al vespre, a mitjanit, al cant del gall, a la matinada. El tindreu aquí a l'hora menys pensada: mireu que no us trobi dormint. I això que us dic a vosaltres, ho dic a tothom: Vetlleu.»

(13, 33-37)

«El tindreu aquí a l'hora menys pensada: mireu que no us trobi dormint. I això que us dic a vosaltres, ho dic a tothom: Vetlleu»

Vetllar esperant el temps decisiu

Jean Hakolimana, prev.

«Al fons del santuari, amb prou feines s'hi veu una llum titubant, del lampadari que crema al costat de l'altar. vetlla sola quan l'univers s'adorm. És la metàfora de la bondat que vetlla, per absorbir els sospirs dels mortals cansats» (Lamartine, *Meditacions*). Vetllar té la triple dimensió de fidelitat a un encàrrec rebut, de disponibilitat a l'imprevist, i de generositat a favor dels altres. Aquesta és la invitació que ens se'ns fa en aquest inici de l'Advent. Som convidats a la fidelitat en la missió encomanada en aquest món. El qui vetlla se sobrepassa, no s'estalvia el sacrifici, per responsabilitat i per consideració a l'encàrrec rebut. El qui vetlla, generosament, permet el descans dels altres, assumint els costos sense gaudir dels beneficis. Per damunt de tot, el qui vetlla té la mirada fixada en allò que espera. El seu sacrifici es justifica per la transcendència d'allò que considera en joc.

Els cristians necessitem renovar contínuament el nostre compromís i la nostra fidelitat a Crist. Necessitem vetllar. Per la pregària, la caritat i una mirada de confiança, tenim la responsabilitat d'absorbir els sospirs dels nostres germans i germanes mortals cansats. En aquest món de projectes fracassats, anhels frustrats i promeses impossibles, la nostra actitud de confiança pot aportar serenitat i consol. Si mantenim la mirada fixa en Jesús, sempre tindrem quelcom per oferir al món. Tal com ho recorda sant Pau, la nostra força és proporcional al nostre arrelament en aquesta esperança que Jesús ens dona: «esperant la manifestació de Jesucrist, el nostre Senyor. Ell també us mantindrà fermes fins a la fi».

La imatge

T'ha passat una cita per haver-te adormit? Has perdut una bona oportunitat per a no ser allà? Se n'ha anat un negoci per fer tard? No dormir té els seus problemes; i uns altres, dormir quan no toca.

El seguiment de Jesucrist exigeix l'ull despert i l'orella atenta. Ell pot venir quan menys l'esperaves, pot arribar en circumstàncies imprevistes. L'Advent ens entrena a descobrir el Senyor.

L'home adormit (1861). Carolus-Duran

Lit. hores: Setmana I

4 dilluns

—Sant Joan Damascè, doctor (ss.VII-VIII)
Isaïes 2,1-5 / Salm 21 / Mateu 8,5-11

5 dimarts

—Sant Sabas, abat (439-532)
—Sant Maür, màrtir († 283)
Isaïes 11,1-10 / Salm 71 / Lluc 10,21-24

6 dimecres

—Sant Nicolau, bisbe (ss.III-IV)
—Sant Pere Pasqual, màrtir (1227-1300)
Isaïes 25,6-10a / Salm 22 / Mateu 15,29-37

7 dijous

—Sant Ambròs, bisbe i doctor (339-397)
Isaïes 26,1-6 / Salm 117 / Mateu 7,21.24-27

8 divendres

—La Immaculada Concepció de la Mare de Déu
—Santa Ester (llibre del s.II aC)
Gènesi 3,9-15.20 / Salm 97 / Efesis 1,3-6.11-12 / Lluc 1,26-38

9 dissabte

—Santa Leocàdia, màrtir (ss.III-IV)
Isaïes 30,19-21.23-26 / Salm 146 / Mateu 9,35-10,1.6-8

10 diumenge II d'Advent / Cicle B

—Santa Eulàlia de Mèrida, verge i màrtir (ss.III-IV)
—La Mare de Déu de Loreto
—Santa Júlia (ss.III-IV)
Isaïes 40,1-5.9-11 / Salm 84 / 2 Pere 3,8-14 / Marc 1,1-8

La ingent restauració de l'església de Sant Boi de Lluçanès no s'atura

Redacció

Mn. Felip Soldevila i Cuní rep la redacció del Full Diocesà per ensenyar-nos l'església parroquial de Sant Boi de Lluçanès i el santuari de la Mare de Déu dels Munts. Nascut a Torelló, tot i els seus vuitanta-quatre anys manté una salut envejable que li fa afrontar amb il·lusió la contínua restauració del tresor dels vuit retaules barrocs de Sant Boi i de custodiar la devoció als Munts.

Fa vint-i-tres anys que s'ocupa pastoralment d'aquestes contrades del Lluçanès, després d'una llarga carrera sacerdotal, en què ha estat rector de Tavertet i de la Pietat de Vic, entre molts altres càrrecs. Ens confessa que vol arribar al 2026 per veure acabada la Sagrada Família de Barcelona.

La darrera restauració

A iniciativa de la Parròquia i de l'Ajun-

tament de Sant Boi, comptant amb la col·laboració de l'administració provincial i de l'autonòmica, des de la dècada de 1980 es van endegar una sèrie d'actuacions amb l'objecte de restaurar diferents parts del temple.

Les intervencions es van encetar quan va procedir-se a tractar els elements de pedra del portal. Entre els anys 1985 i 1987 es va restaurar el campanar. Deu anys més tard, de 1997 a 1999, el Servei de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat, a instància de mossèn Felip, va encarregar-se de la restauració dels paraments interiors del temple i dels seus retaules. En el 2002 es va restaurar la façana principal.

Quan ens va rebre, mossèn Felip estava enfeinat amb la finalització de la restauració de la capella fonda. I

ens explica en què consisteix: es va enganxar la pintura a les parets, que s'estava desprenent. Els centenars de despreniments es van enganxar un a un, posant-hi una cola de restauració amb una xeringa. També es van tapar

Un monument únic i excepcional del patrimoni del barroc

5 –notícies del bisbat

totes les sanefes negres que tacaven la pintura actual, que data de l'any 1951 i que formaven part de la decoració anterior, de l'any 1895.

Les intervencions més importants sobre les pintures van ser a la cúpula i a les parets que donen a l'exterior de l'església, on hi havia més humitat. Per acabar, es va decapar tot allò que estava daurat amb or fals, que s'estava oxidant i es veia d'un color verdós apagat, i es va tornar a daurar amb or de qualitat. Això es va fer seguint la tècnica del daurat tradicional («a l'aigua»), amb què s'aconsegueix un acabat brillant. S'han utilitzat pels volts de 1.700 fulls d'or de 8x8 centímetres (pa d'or), col·locats d'un a un i tallats segons la forma d'allò que s'havia de daurar.

Altres feines que s'han dut a terme han estat tapar forats d'instal·lacions elèctriques anteriors, entre altres, i refer certes parts de les cornises que

estaven trencades. També es va refer una mènsula, a la qual abans de daurar-la es va afegir el tros que hi faltava. Per altra banda, es va decorar amb pintures la finestra inferior, per tal d'integrar-la en el conjunt de la capella.

La il·luminació nova que s'ha instal·lat a la capella, la fa encara més vistosa i solemne, i ens convida a aixecar la vista cap a la cúpula, el cel, per on volen uns angelets que ens donen la benvinguda amb cintes i garlandes.

Un patrimoni excepcional

L'església de Sant Boi, especialment en el seu aspecte interior, ha quedat com un recordatori de la vida cultural i religiosa de Catalunya en els segles XVII i XVIII. Ha conservat íntegres els seus retaules, n'hi ha a cada capella i a l'altar major, sembla que gràcies a la intervenció personal del conseller de la Generalitat Ventura Gasol durant la revolució de 1936.

Fora d'alguna catedral, cap altra església no ha conservat un conjunt tan gran de retaules originals. També és singular perquè s'hi pot seguir l'evolució de l'art a Catalunya durant dos segles: del XVII al XIX, és a dir, des del barroc al neoclàssic.

I això, amb obres no solament de valor històric, sinó de tanta vàlua artística que poden ser considerades obres mestres. El conservador-restaurador Sergi Plans, responsable de la restauració dels retaules, qualifica l'església de Sant Boi de «monument únic i excepcional del patrimoni de l'època del barroc, dins el panorama de la història de l'art a Catalunya».

Els retaules que conserva l'església són els següents: el de Santa Bàrbara (actualment, Sant Isidre), el de la Mare de Déu del Ballester, el de l'altar major, el del Sant Crist, el dels Sants Màrtirs, el del Roser, el de la Mare de Déu del Carme i el de la Puríssima.

La devoció del poble català a sant Francesc Xavier

Fra Valentí Serra de Manresa, caputxí

Prové de la pàgina 1

Aquest fet de la seva canonització tingué un gran ressò a Catalunya, car, ben aviat, Francesc Xavier fou venerat en un dels altars de la catedral de Barcelona, tal com ho posa de manifest l'antic gravat que acompanya aquesta nota històrica.

A propòsit d'aquest ressò de les festes de canonització de Francesc Xavier, ja en el llunyà 1922, en ocasió del tercer centenari de l'efemèride, el jesuïta català Pere Blanco Trias ja observà que, molt aviat, just encetat el segle XVII, foren construïts arreu de Catalunya molts altars i capelles dedicades a la memòria de sant Francesc Xavier, en bona part com a fruit i record de les missions parroquials predicades pels jesuïtes al llarg del segle XVII i XVIII. En efecte, a les pàgines de la monografia titulada *Notes sobre la popularitat de Sant Francesc a Catalunya*, publicada a Barcelona l'any 1931, el ja esmentat pare Blanco Trias oferí un minuciós inventari de la iconografia xaveriana a casa nostra tant en la pintura i en la imatgeria barroca com en els nombrosos gravats populars.

Avui la devoció del poble català a sant Francesc Xavier es pot resseguir a través de l'estudi dels gravats popu-

lars estampats en els principals obradors tipogràfics de Catalunya (principalment a Barcelona i Girona), com, per exemple, els que foren endegats als obradors de la impremta barcelonina de Pere Lacavalleria, en la de Jaume Surià (que hi havia al carrer de la Palla), en els obradors de la vídua Verdaguer (situada al carrer Cotoners, el carrer més ignasià de Barcelona) i, sobretot, en els gravats xaverians gironins editats per les impremtes de Can Bro i Can Torres, on estamparen una extensa i variada iconografia del sant missioner jesuïta, a més de preparar les nombroses edicions de les populars novenes de la Gràcia, practicades pel poble fidel en temps d'Advent, temps d'esperança.

Centenari del naixement del P. Ireneu Segarra

El Palau de la Música Catalana va acollir el diumenge dia 19 de novembre un concert coral en homenatge al pare Ireneu Segarra amb motiu del centenari del seu naixement. Amb aquest concert, promogut per la Unió d'Antics Escolans de Montserrat (UEM) en col·laboració amb l'Orfeo Català i el Palau de la Música se suma al reconeixement de qui va ser director de l'Escolania de Montserrat durant quaranta-cinc anys, tot un referent de la pedagogia musical i mestre d'un gran nombre de músics catalans.

Ireneu Segarra (Ivars d'Urgell, 30-9-1917 - Montserrat, 19-11-2005) deixà un immens llegat i donà a l'Escolania el gran prestigi internacional de què gaudeix gràcies a una gran quantitat d'enregistraments i de gires arreu del món.

Fou un músic compromès amb la recuperació del ric patrimoni musical montserratí i català, i amb els nous llenguatges contemporanis.

La corona d'Advent

Aquest diumenge comença l'Advent. Un dels costums que ha arrelat a les llars cristianes en iniciar-se aquest temps litúrgic és fer la corona d'advent. La corona d'Advent troba les seves arrels en els costums pre-cristians dels pobles del nord, entre els segles IV i VI. En el segle XVI catòlics i protestants alemanys van començar a utilitzar aquest símbol durant l'Advent.

Aquells costums primitius contenien una llavor de veritat suprema: Jesús és la Llum que ha vingut, que és amb nosaltres i que vindrà amb glòria. Les espelmes anticipen la vinguda de la llum al Nadal: Jesucrist.

La corona és plena de símbols: la llum recorda la salvació; el

verd, la vida; la seva forma rodona, l'eternitat, etc.; és formada per quatre espelmes que s'encenen progressivament, diumenge rere diumenge, fins a arribar a la solemnitat de Nadal fent oració en família. És la memòria de les diverses etapes de la història de la salvació abans de Crist i símbol de la llum profètica que il·luminava la nit de l'espera fins a sortir el Sol de Justícia (cf. Ml 3,20; Lc 1,78).

A casa podem per fer la corona entre tota la família i aprofitar el moment per a explicar als menuts i no tan menuts que per als cristians l'Advent és la preparació de la vinguda del Fill de Déu, de la mateixa manera que els pares preparen amb dedicació i amor l'arribada d'un nou fill a la llar.

Avui, Diumenge de la Paraula

Del 27 de novembre al 3 de desembre se celebra la II Setmana de la Bíblia, que culmina avui amb el Diumenge de la Paraula, corresponent al Diumenge primer d'Advent.

La Setmana compta amb el suport de la Conferència Episcopal Tarraconense i és promoguda per l'Abadia de Montserrat, l'Associació Bíblica de Catalunya, el Centre de Pastoral Litúrgica, l'Editorial Claret i Ràdio Estel - Catalunya Cristiana.

El lema escollit per a aquesta segona edició és «La paraula de Déu és viva i eficaç» (He 4,12).

«Catalunya és un país que sempre ha considerat la Bíblia com a cosa pròpia, i volem fer créixer l'amor a la Paraula, la qual

s'ha manifestat a la humanitat sencera», afirma el biblista Dr. Armand Puig, rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià. La plasmació litúrgica d'aquesta devoció a la Paraula tindrà lloc el Diumenge de la Paraula (3 de desembre, primer diumenge d'Advent), en el qual començarà la lectura dominical de l'Evangeli segons Marc. «Serà un moment bonic per a entronitzar la Paraula en les assemblees litúrgiques de manera solemne, al començament de la celebració», afegeix el Dr. Puig.

«L'Església catòlica i les altres confessions cristianes han esdevingut prou conscients de la necessitat que la Paraula impregni tota la vida cristiana, tant comunitària com personal. La Paraula escrita o Escriptura ha de ser el nodriment de la fe, de la vida espiritual i de les opcions fetes en nom de l'Evangeli.»

Glossa

Amb Maria, vetllem gresol en mà

Romà Casanova, bisbe de Vic

Iniciem un nou any litúrgic amb la celebració de l'Advent, temps per a enfortir la nostra esperança: Déu és sempre fidel en l'amor. I tot just iniciat aquest temps ja ens trobem amb la solemnitat de la Immaculada Concepció de Maria. La mare del Senyor, doncs, pren relleu en l'inici del temps que ens portarà al Nadal de nostre Senyor Jesucrist. Maria, doncs, ens és mestra en l'espera del Senyor.

Maria és mestra en l'escolta de la Paraula del Senyor. Com sabem és voluntat del Sant Pare –com va expressar en el missatge de cloenda de l'Any de la Misericòrdia– que se celebri en les Esglésies locals el *Diumenge de la Paraula*. Entre nosaltres dediquem aquest diumenge primer d'Advent a donar un relleu especial a la Paraula i, al mateix temps, a fer una crida a llegir, acollir i fer vida la Paraula que el Senyor ens dirigeix, per mitjà de la Sagrada Escriptura, en l'escolta de l'Esperit i en el si de l'Església. La noia de Natzaret, Maria, va acollir en el seu cor la Paraula del Senyor. Ella, amarada de l'Escriptura santa, com a membre del poble d'Israel, que vivia de la Paraula i per a la Paraula, com un dels pobres del Senyor que tenien posada tota la seva confiança en el Déu de les promeses, va acollir la Paraula del Senyor que, per boca de l'àngel Gabriel, va arribar a la porta del seu cor.

La Paraula del Senyor va poder fer niu en el si de Maria per la seva total disponibilitat a la voluntat de Déu. La resposta de Maria fou de total obertura i donació. El seu *fiat* expressa l'oblit d'ella mateixa per posar la confiança, el seu cor sencer, en aquell que *ha mirat la petitesa de la seva serventa*. La confiança plena fa possible l'obra de Déu: *El Senyor ha fet en mi meravelles*. I així és, la Paraula dóna fruit en el cor de Maria. Diu la carta als cristians Hebreus: *La Paraula de Déu és viva i eficaç* (4,12), i en Ma-

La Verge i el Nen, Bernard van Orley

ria es mostra de manera plena: el fruit de la Paraula és Jesús, el Fill de Déu fet home per nosaltres.

Els cristians som els qui tenim en el nostre cor la virtut de l'esperança, que té en la Paraula de Déu l'oli del gresol que alimenta el ble de la nostra petita llum, enmig del món. El fruit de la Paraula en el cor és Jesús. Els cristians som la llum del món, si escoltem de cor la Paraula de vida i ens alimentem de Crist, Pa de vida. Si així ho fem, seguint el mestratge de Maria, podem dir: *La vida que ara visc, ja no és la meva; és Crist qui viu en mi* (Ga 2,20).

